

Samenvatting van het proefschrift

L. Vork
"MEASuRing symptoms in Irritable Bowel Syndrome: Towards an Individualized and Daily Life approach"

Promotiedatum: 9 april 2021

Universiteit: Universiteit Maastricht

Promotores:

Prof. dr. A.A.M. Masclee

Copromotores:

Dr. D. Keszthelyi

Dr. J.W. Kruimel

Het prikkelbare darm syndroom (PDS) is een veelvoorkomende aandoening van de hersen-darm as, voorheen functionele gastro-intestinale aandoening genoemd, die wordt gekenmerkt door buikpijn en een veranderd ontlastingspatroon. De precieze pathofysiologie van PDS is niet geheel opgehelderd, waardoor er momenteel geen biologische markers beschikbaar zijn voor diagnose, opvolging van het ziektebeloop en evaluatie van behandelingen. De diagnose PDS wordt dan ook gesteld op basis van symptomen en zodoende is accurate symptoomregistratie van belang voor zowel wetenschappelijk onderzoek als de klinische praktijk.

In het eerste deel van dit proefschrift wordt het gebruik van de meest recente diagnostische criteria (Rome III en Rome IV criteria) geëvalueerd en wordt het beloop van symptomen over tijd beschreven.

In het tweede en derde deel van dit proefschrift ligt de focus op een nieuwe methode voor klachtenregistratie bij PDS, namelijk de experience sampling method (ESM). De ESM maakt gebruik van herhaalde meetmomenten gedurende de dag, op willekeurige momenten, waardoor een uitgebreid individueel klachtenpatroon in beeld kan worden gebracht. In een exploratieve studie vergeleken wij klachtenregistraties middels ESM-, einde-van-de-dag- en einde-van-de-weekrapportages door PDS-patiënten. Met

name buikpijnscores werden aan het einde van de dag en week hoger gerapporteerd dan gemiddeld over de dag middels herhaalde ESM-scores. Vervolgens wordt de ontwikkeling en validatie van verschillende ESM-instrumenten, specifiek voor PDS en twee andere functionele aandoeningen (functionele dyspepsie en overactieve blaas syndroom), beschreven.

Het derde deel van dit proefschrift beschrijft verschillende toepassingen van ESM in klinische studies naar PDS. Allereerst wordt beschreven hoe de relatie tussen buikpijn en stress geëvalueerd kan worden, waarbij ook rekening gehouden wordt met de heterogeniteit tussen personen. Als laatste wordt beschreven hoe de ESM gebruikt kan worden om de effectiviteit van behandelingen te evalueren, waarbij wederom wordt vergeleken met de veelgebruikte einde-van-de-dag rapportages.

Samenvattend worden in dit proefschrift de uitdagingen van het volledig in kaart brengen van PDS-klachten beschreven, inclusief het vastleggen van heterogeniteit tussen proefpersonen, veranderingen over de tijd binnen proefpersonen en co-morbide psychologische en omgevingsfactoren die mogelijk een wisselwerking hebben met maag-darmklachten. Het legt een basis voor het gebruik van de ESM in wetenschappelijk onderzoek naar PDS, waarbij verdere implementatie in de klinische zorg toekomststappen zullen zijn.